

సర్వశ్రీ [మెసర్స్] డోడ్జ్ ఫ్రైవేట్ లిమిటెడ్.

ఢిల్లీ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ యొక్క ఢిల్లీ ఎలక్ట్రిక్ సప్లై అండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్

ఫిబ్రవరి 14, 1996న

[గౌరవ న్యాయమూర్తులు బి. ఎల్. హంసారియా మరియు కె. వెంకటస్వామి]

మధ్యవర్తిత్వము మరియు సయోధ్య ఆర్డినెన్స్ 1996.

సెక్షన్లు 4, 7 (2) - ఢిల్లీ ఎలక్ట్రిక్ సప్లై అండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ (దెసు) మరియు వినియోగదారుల మధ్య ఒప్పందం - మధ్యవర్తిత్వము మరియు సయోధ్య కలిగి ఉండు ఒప్పందం - మధ్యవర్తుల నియామకము - (దెసు) లేవనెత్తిన అధికార పరిధి విషయము - హైకోర్టు ఇలా పేర్కొంది - ఢిల్లీ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ శాసనము సెక్షన్లు 201 మరియు 203 లను బై లా 3 (1) (ఎ) కలిపి చదివిన ఉల్లంఘించినట్లు ఉనందున ఒప్పందం చెల్లనిది - అప్పీల్ తేల్చినది రాజ్యాంగ ధర్మాసనం నిర్ణయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని మరొక ఐదుగురు న్యాయమూర్తులకు పంపబడింది, ఎందుకంటే డి వేవర్లీ జూట్ మిల్స్ కేసులో రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ముందు కొన్ని ప్రశ్నలు లేవనెత్తబడలేదు. ఢిల్లీ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ చట్టము - సెక్షన్లు 201, 203.

వేవర్లీ జూట్ మిల్స్ కో. లిమిటెడ్ వర్సెస్ రేమన్ అండ్ కో. (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, AIR (1963) యెస్ .సి [SC] 90 మరియు క్రిషన్ లాల్ వర్సెస్ జమ్మూకాశ్మీరు రాష్ట్రం, [1994] 4 యెస్.సి.సి [SCC] 422 సూచించబడినది.

రిడ్జ్ వర్సెస్ బాల్విన్, (1964) సివిల్ అప్పీల్స్ [AC] 40 మరియు అనిస్మినిక్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ విదేశీ కామ్ పెన్సేషన్ కమిషన్, (1969) 2 సివిల్ అప్పీల్స్ [AC] 147 సూచించబడింది.

' అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాసనము ' బై వేడ్ అండ్ ఫోర్మిత్, 7 వ ఎడిషన్, పేజీలు 339 నుండి 344 వరకు సూచించబడినవి.

సివిల్ అప్పీల్ న్యాయనిర్ణయాధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబర్లు. 2372 నుండి 74 సంవత్సరము 1987.

ఎఫ్. ఏ. ఓ. లో (ఓ. ఎస్.) నెం.50 నుండి 52 సంవత్సరము 1979 డిల్లీ హైకోర్టు 16.2.83 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి

రాజీవ్ త్యాగి కోసం గ్రాట్ & కో, అప్పీలుదారుల కోసం.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు వెలువరించబడింది:

ప్రతివాది (డిల్లీ ఎలక్ట్రిక్ సప్లై అండర్టేకింగ్) పూర్తిగా అసమానమైన వైఖరి తీసుకున్న కారణాన చట్టం మరియు శాసనము లోని కొన్ని ప్రాథమిక ప్రశ్నలను పరిశీలించవలసిన పరిస్థితి మాకు ఏర్పడినది. ఒప్పందం లో మధ్యవర్తి ఒప్పందాన్ని కలిగి ఉన్నట్లుగా ఉన్ననూ, అది చెల్లదని, వివాదాన్ని మధ్యవర్తిత్వముకి సూచించడానికి ఎటువంటి ఒప్పందం లేదని, అందువల్ల మధ్యవర్తులకు ఆమోదించే అధికార పరిధి లేదని అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా చేసిన మధ్యవర్తుల అసంబద్ధమైన అధినిర్ణయము చెల్లదని, ప్రతివాది సవాలు చేసినందున దీని కారణంగా మేము ఈ పరిశీలనతో ప్రారంభించాము. ఇద్దరు మధ్యవర్తులలో ఒకరయిన శ్రీ కె. ఎల్. విజ్ ప్రతివాది స్వయంగా నియమించినందున అటువంటి వైఖరి ప్రతివాది వాదనకి ముఖం మీదే ఎదురు తిరుగుతుంది. కానీ సయోద్య అధినిర్ణయము చివరికి అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా వెళ్లడంతో, అది అధికార పరిధి విషయమును లేవనెత్తింది. అటువంటి వైఖరి సమతుల్యం లేనిదని, నిజంగా అత్యంత అసమానమైనదని మా మనస్సులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. అయితే, అటువంటి విషయమును లేవనెత్తడానికి శాసనము అనుమతిస్తుందా అనేది ప్రశ్న.

2. డిల్లీ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ చట్టము సెక్షన్లు 201 మరియు 203 బై లా [శాసనము] 3 (1) (ఎ) తో చదవబడిన కారణంగా ఈ ఒప్పందంలో మధ్యవర్తిత్వము ఒప్పందంకు తావు లేదని, దీని కారణంగా మధ్యవర్తులకు విషయము అధినిర్ణయము ఆమోదించే అధికార పరిధి లేదు అని ఒప్పందం ఉల్లంఘించబడ్డదని. అది చెల్లదని హైకోర్టు అంగీకరించింది అని ఒప్పందం చెల్లదని, దానితో పాటు రద్దు చేయబడిందని ప్రతివాది తరపున హాజరైన డాక్టర్ సింఘ్ కోరారు.

3. అటువంటి కేసులో మధ్యవర్తి కోసం ఒప్పందం అనేది ఒప్పంద ప్రారంభం లోనే స్పష్టముగా ఉండాలి మరియు అది ఉనికిలో లేనప్పుడు; ప్రతివాదులు విచారణలో హాజరుకావడం, నిరసన లేకుండా హాజరుప్పటికీ, ఆ కార్యకలాపాలలో పార్టీలు కనిపించడం అంటే దాని అవగాహన లేక చేసినా మధ్యవర్తుల చట్టము యొక్క అధికార పరిధి ఆధారంగా, వారు తమ విధుల్లోకి ప్రవేశించే

సమయంలో, కార్యకలాపాలు పూర్తిగా అధికార పరిధి కలిగి ఉండాలి లేనియడల ఈ లోపం సమ్మతి ద్వారా నయం చేయబడదు ఎందుకంటే సమ్మతి అధికార పరిధిని అందించలేదని వేవర్లీ జూట్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ రేమన్ అండ్ కో. (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, AIR (1963) SC 90లో ఈ కోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పును ఇందులో 21వ పేరాలో ఇలా పేర్కొనబడింది దృష్టిలో ఉంచుకుని ఈ పరిస్థితిని మార్చదని కూడా సమర్పించబడింది మరియు ఇది బాగా స్థిరపడింది " .

4. పైన పేర్కొన్న వైఖరి చట్టం శాసనము యొక్క ఈ క్రింది ప్రాథమిక ప్రశ్నలను తెరపైకి తెస్తుంది:

(1) ప్రస్తుత ఒప్పందం చెల్లనిదా [వాయిడ్] లేదా ఒక పార్టీ సవాలు చేస్తేనే చెల్లుబాటు [వాయిడబుల్] కాలేదా?

(2) చట్ట ప్రకారం తప్పనిసరి నిబంధనను ఎట్టి పరిస్థితి లోనూ రద్దు చేయలేమా?

5. మేము ఈ విషయాన్ని రాజ్యాంగ ధర్మాసనానికి సూచించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నందున, మేము ఈ ప్రశ్నలను విస్తరించలేము గాని వేడ్ మరియు ఫోర్నిత్ రచించిన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాసనము (7వ ఎడిషన్ పేజీలు 339 నుండి 344 వరకు ఉన్నదాన్ని, రిడ్జ్ v. బార్ల్స్, (1964) AC 40 లో హౌస్ ఆఫ్ లార్డ్స్ లో అసమ్మతి తెల్పిన కొంతమంది న్యాయమూర్తులు, అల్ట్రా వైయరస్ చర్య కూడా చెల్లుబాటు [వాయిడబుల్] కావచ్చు అని సూచించారు అనే పరిశీలన పేర్కొనడం తప్ప. అనిస్మినిక్ లిమిటెడ్ v విదేశీ పరిహార కమిషన్, (1969) 2 AC 147 లో జరిగినదానికి కూడా సూచన చేయబడింది ఇందులో చెల్లుబాటు కాకపోవడానికి [నల్లిటి] స్థాయిలు ఉన్నాయా అనే విషయమును పరిష్కరించింది. చట్టపరముగా తప్పనిసరి నిబంధనను మాఫీ చేయడానికి సంబంధించి ఈ కోర్టు ఇటీవల ఇచ్చిన తీర్పు క్రిషన్ లాల్ v J & K రాష్ట్రం [1994] 4 SCC 422, కేసు లోని 16 నుండి 25 వరకు పేరాల్లో వివరించబడింది మేము సూచించవచ్చు., దీనిలో ఈ అంశం ఈ నిబంధన సంబంధిత వ్యక్తి యొక్క ప్రయోజనం కోసం ఉద్దేశించినట్లయితే, తప్పనిసరి నిబంధనను కూడా మాఫీ చేయవచ్చని సూచించబడింది, ఇది "ముఖ్యమైన ప్రయోజనం" కి ఉపయోగపడే దానికంటే భిన్నంగా ఉంటుంది, ఈ సందర్భంలో ఎటువంటి మినహాయింపు ఉండదు.

6. ఈ విషయంలో మేము మధ్యవర్తిత్వము మరియు సయోధ్య ఆర్డినెన్స్, 1996 లోని సెక్షన్ 4 లో ఉన్న నిబంధనను కూడా సూచించవచ్చు, ఇది "అభ్యంతరం చెప్పే హక్కును రద్దు చేయడం" అనే అంశంపై ఉంది. (ఎ) పార్టీలు మార్చుకోగల నిబంధన ఏదైనా ఈ భాగంలో ఉన్నా, లేదా (బి) మధ్యవర్తిత్వము ఒప్పందం కింద ఏదైనా అవసరం, పాటించబడలేదని, ఇంకనూ మధ్యవర్తిత్వము సాగుతుందని తెలిసిన ఒక పక్షం అనవసరమైన ఆలస్యం లేకుండా తన అభిప్రాయాన్ని పేర్కొనకుండా ఉంటే ఆ విధంగా అభ్యంతరం చెప్పే అతను హక్కును వదులుకున్నట్లు పరిగణించబడి కొనసాగుతుందని ఇది నిర్దేశించింది.

7. ప్రస్తుత కేసులో మరో చట్టపరమైన అంశం కూడా ఉంది. ఒప్పందంలో ఉన్నదాన్ని మధ్యవర్తిత్వము ఒప్పందాన్ని ఒప్పందం వెలుపల చదవగలమా. ప్రతివాది స్వయంగా మధ్యవర్తులలో ఒకరిని వ్రాతపూర్వకంగా నియమించిన తరువాత, ఈ చట్టము అనేది విషయాన్ని మధ్యవర్తిత్వమునికి సూచించడానికి సూచించిన ఒప్పందంగా చెప్పలేమా అనే పరిశీలించదగిన విషయము తలెత్తుతుంది. పైన పేర్కొన్న ఆర్డినెన్స్లోని సెక్షన్ 7 (2) ఒక ప్రత్యేక ఒప్పందాన్ని కూడా గుర్తిస్తుందని సూచించవచ్చు.

8. పైన పేర్కొన్న ప్రశ్నలను వేవర్లీ జూట్ మిల్స్ కేసులో పరిశీలించనప్పటికీ, అదే విషయాన్ని స్వయంగా నిర్ణయించుకోవడానికి మాకు అవకాశం ఉన్నప్పటికీ, పెద్ద ధర్మాసనం ద్వారా వచ్చిన తీర్పును మేము అధిగమిస్తున్నామని భావించరాదని మేము ప్రతిపాదించడం లేదు. బదులుగా, 5 మంది న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం వేవర్లీ జూట్ మిల్స్ కేసులోలా అటువంటి ధర్మాసనం ఇచ్చిన ప్రతిపాదన కావడంతో, మేము పైన పేర్కొన్న చట్టపరమైన అంశాల సందర్భంలో, ప్రతివాది వంటి వ్యక్తికి తద్వారా సమయం, డబ్బు మరియు శక్తి యొక్క భారీ వ్యయంతో కూడిన సుదీర్ఘ పోరాటం మరియు గెలిచిన యుద్ధం యొక్క ఫలాలను [ఎదుటి పార్టీ] తిరస్కరిస్తుంది లేని యడల సమానత్వానికి తీరని నష్టము జరుగుతుంది అని ఇది పార్టీల మధ్య లిస్సు నిర్ణయించేటప్పుడు కోర్టులు గుర్తుంచుకోవలసిన ముఖ్యమైన అంశం.

9. అవసరమైన వాటిని చేసినందుకు రిజిస్ట్రీ గౌరవనీయులైన భారతదేశ ప్రధాన న్యాయమూర్తి ముందు పత్రాలను ఉంచండి.

అప్పీళ్లు పరిష్కరించబడ్డాయి.

